

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-4>

УДК 330.332

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЯК НАПРЯМ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

DIGITAL TRANSFORMATION AS A DIRECTION FOR POST-WAR RECOVERY AND REALIZATION OF INNOVATION AND INVESTMENT POTENTIAL OF UKRAINE

Панченко Марина Миколаївна

аспірант,

Національний університет «Чернігівська політехніка»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1288-6374>

Panchenko Maryna

Chernihiv Polytechnic National University

У статті розглядається визначення напрямів інноваційно-інвестиційного потенціалу у процесі цифрових трансформацій на шляху до відродження економіки, ідентифікація етапів та заходів структурних трансформацій та регулювання економічного розвитку, векторів підвищення ефективності державної політики та стратегічних концепцій структурної перебудови державної політики у площині повоєнного відновлення економіки держави. Запропоновано пріоритетні напрями підвищення ефективності інноваційно-інвестиційного потенціалу шляхом змін державної політики, яка поєднує пріоритети інноваційної, зовнішньоекономічної та інших політик. Державна політика реалізації інноваційно-інвестиційного потенціалу має бути направлена на стимулювання і підтримку інноваційної діяльності підприємців в ІТ-сфері, розвиток механізмів державно-приватного партнерства, реформування системи оподаткування, стимулювання впровадження екологічних технологій в промисловості та залучення країн до міжнародного стратегічного партнерства.

Ключові слова: цифровізація, державна політика, пост воєнне відновлення, інноваційно-інвестиційний потенціал, трансформаційні зміни, технологічний розвиток, регіональний розвиток.

Realization of the innovation and investment potential is an important condition for the innovative development of the economy of Ukraine. Full and comprehensive use of available investment and innovation opportunities of Ukraine, development of innovation and investment infrastructure is impossible without state support and private sector, modernization and reconstruction based on digitalization, automation, robotization processes. The determination of the directions of innovation and investment potential in the process of digital transformations on the way to the revival of the economy, the identification of stages and measures of structural transformations and regulation of economic development, vectors of increasing the effectiveness of state policy and strategic concepts of the structural restructuring of state policy in the area of post-war recovery of the state economy are analyzed in the article. The priority directions for increasing the efficiency of innovation and investment potential through changes in state policy, which combines the priorities of innovation, foreign economic and other policies, are proposed. The state policy of implementing innovation and investment potential should be aimed at stimulating and supporting innovative activities of entrepreneurs in the IT sphere, developing mechanisms of public-private partnership, reforming the taxation system, stimulating the introduction of environmental technologies in industry, and involving countries in international strategic partnerships. Digital transformation can drive dynamic efficiency and support both incremental and radical breakthrough innovations in the manufacture and sale of goods, service delivery, processes, strategies and organization of all economic processes. This will clearly have significant implications for business, scientific research, healthcare, agriculture and all aspects of human life. Modernization of the national economy on the basis of digitalization processes will contribute to the realization of innovation and investment potential, will help rebuild Ukrainian society that is more inclusive, more accountable and better prepared for the future.

Keywords: digitalisation, state policy, post-war recovery, innovation and investment potential, transformational changes, technological development, regional development.

Постановка проблеми. Реалізація інноваційно-інвестиційного потенціалу є важливою умовою інноваційного розвитку економіки України. Повне та всебічне використання наявних інвестиційних, інноваційних можливостей України, розвиток інноваційно-інвестиційної інфраструктури неможливий без державної підтримки та приватного сектору, модернізації і реконструкції на основі процесів цифровізації, автоматизації, роботизації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями трансформаційних змін державної політики займалися і продовжують займатися багато дослідників. Так М. Штань [1, с. 95–99] розглядала питання глобалізаційного виміру економічної політики держави, а М. Скрипниченко [2, с. 29–43] досліджено теоретичні основи макроекономічної оцінки та прогнозів повоєнного відновлення економіки України. Дослідниці Е. Шелудько та М. Завгородня [3, с. 52–55] досліджували тенденції зміни напрямів державної політики в стратегуванні промислового розвитку у повоєнний період, а О. Гуторова, Т. Купріянова [4, с. 107–109] та І. Кичко – питання державної політики формування інноваційно-інвестиційного потенціалу, перспектив розвитку національної економіки [5, с. 8–29]. Колектив науковців у складі О. Іляш, Л. Смоляр, М. Дученко та І. Джадан [6, с. 41–50] досліджував стратегічні пріоритети державної політики стимулювання промислово-технологічного розвитку національної економіки України на засадах маркетингу в аспекті забезпечення економічної безпеки. С. Онешко [7, с. 70–77] розглянуто методологічні засади формування моделі реалізації промислової політики України в контексті підвищення економічного потенціалу. Науковці С. Шульц та О. Луцків [8, с. 15–26] сфокусували увагу на структурно-технологічних зрушеннях в економіці регіонів у контексті перспектив розвитку smart-спеціалізації. Питанням smart-спеціалізації України в перспективі післявоєнного відновлення економіки також приділили увагу А. Олешко, З. Шацька та О. Ровнягін [9, с. 5].

Виклад основного матеріалу дослідження. Цифровізація – це одна з основних тенденцій сучасності, що здатна змінювати суспільство та бізнес не тільки у довгостроковій перспективі, а й прямо зараз. Цифрова трансформація може стимулювати динамічну ефективність і підтримувати як поступові, так і радикальні проривні інновації у виготовленні та реалізації товарів, наданні послуг, процесах, стратегіях і організації всіх економічних

процесів. Це однозначно матиме неабиякі наслідки для бізнесу, наукових досліджень, медичних послуг, сільського господарства та всіх аспектів людського життя [10, с. 65–67]. Держава в свою чергу намагається стимулювати цифровізацію економіки України, інтенсифікувати інноваційні та інвестиційні процеси, використовуючи нормативно-правові, організаційні, адміністративні важелі впливу.

Так у травні 2023 року відбулася зустріч президента України з керівництвом найбільшої компанії з управління активами у світі BlackRock, на якій обговорили деталі створення інвестиційного фонду для відновлення економіки України. Основною метою створення інвестиційного фонду є залучення приватного та публічного капіталу для реалізації масштабних бізнес-проектів в Україні. Це буде потужний сигнал посилення інвестиційного клімату. Цей крок держави дасть змогу розвиватися не тільки бізнесу в Україні, а й за кордоном. Зараз настав історичний момент, адже із самих перших днів незалежності ми не мали таких величезних кейсів інвестиційного характеру в Україні. Початок роботи фонду дозволить залучити капітал і почати відновлення економіки країни, створити нові підприємства відразу після припинення активних бойових дій. Ми зможемо підвищити інвестиційну привабливість країни, запропонувати цікаві проекти для інвестицій в енергетиці, безпеці, сільському господарстві, логістиці, інфраструктурі, медицині, ІТ тощо, які зможуть реалізуватись як в Україні, так і за кордоном [11, с. 249]. Це грандіозна можливість об'єднати приватний та державний сектор в той час, коли технічні інновації можуть стати катализатором подальшого розвитку. Україна зможе здійснити свій внесок у глобальну економіку, використовуючи інновації.

Що стосується інформаційно-комунікаційних технологій, то вони виходять за межі секторів, включаючи банківську, енергії та інфраструктури, що робить його важливою частиною добре функціонуючого, освіченого та демократичного суспільства. Цифровізація може сприяти підвищенню безпеки, ефективності та продуктивності в усіх галузях промисловості, від сільського господарства до гірничодобувної промисловості, від судноплавства до логістики. Повністю оцифровані державні ресурси можуть допомагати громадянам відновлювати ресурси, втрачені під час війни, і зберігати цифрові записи. Також цифровізація необхідна для створення підзвітності та прозорості, яка забезпечить успішний про-

цес відновлення економіки країни [12, с. 29]. До війни цифровий сектор був одним із найбільш вагомих в Україні, формуючи до 4 відсотків ВВП. У 2022 році ІТ-спеціаліст України посів четверте місце у світі. Попри війну ІТ-компанії зберегли 95 відсотків контактів та продовжували нарощувати експорт. Так, протягом першого кварталу 2022 року, ІТ-індустрія забезпечила рекордних два мільярди доларів експортних надходжень проти 1,44 мільярдів доларів за аналогічний період 2021 року", – за даними Міністерства цифрової трансформації. У лютому 2022 року показник експорту послуг був найвищим за всю історію українського ІТ-ринку – 839 мільйонів доларів, що на 43 відсотки більше за аналогічний період минулого року. Загалом минулого року ця сфера забезпечила 6,8 мільярдів доларів надходжень до економіки України та сплатила податків на понад 23 мільярди гривень. Частка ІТ-послуг в експорті всіх українських послуг становила 37 відсотків, і щороку експорт комп'ютерних послуг з України зростає [13].

Одним із напрямів державного стимулювання реалізації інноваційно-інвестиційного потенціалу був запуск роботи Міністерства цифрової трансформації у 2019 році. Нині воно поєднує в собі державний портал послуг та мобільний додаток і переведення в цифровий формат 4 економіки України, мета – до 2024 року:

- 100% публічних послуг планується зробити доступними для суспільства та он-лайн бізнесу;
- 95% транспортної інфраструктури, населених пунктів і їхні соціальні об'єкти мають отримати доступ до високошвидкісного Інтернету;
- 6 млн. українців мають бути залучені до програми розвитку цифрових навичок;
- доля ІТ-продукту у ВВП країни має складати не менше 10%. Міністерство цифрової трансформації контролювало створення додатку Дія, який автоматизує державні послуги. Крім того, в рамках пріоритетної політики, Україна визначила такі цифрові тенденції, що вже були виділені європейською експертною спільнотою, а саме впровадження систем «e-Health» та «ProZorro», створення покриття 4G для мобільних телефонів і електронних послуг державних і приватного секторів.

Так і сьогодні, український уряд намагається розвивати цифровий сектор економіки та збільшувати загальну цифрову грамотність населення. У країні зросла вартість цифрового

експорту з менш ніж 1 мільярда доларів США щорічно в 2011 році до понад 6,8 мільярда доларів США в 2021 році. ІТ також зросла з 1,6 відсотка загального експорту в 2013 році до трохи більше 10 відсотків у 2021 році. Цьому зростанню значною мірою сприяли удосконалення регуляторної та податкової структури, що забезпечило стимули для ІТ-компаній – іноземних і внутрішніх інвестувати в Україну. Кількість ІКТ-працівників в Україні у 2021 році становила 285 тис., тобто вдвічі більше ніж це було п'ять років тому. Ця вражаюча робоча сила залучила кількох західних технічних спеціалістів компаній, зокрема Google, яка відкрила офіси в Києві та інших містах України. Зростання потужностей цифрового сектору до війни заклало основу для реалізації зусиль з відновлення, які складаються з п'яти найважливіших кроків: впровадження регуляторних реформ, реконструкція фізичної інфраструктури, розвиток людського капіталу, підтримка українських технологічних компаній та оновлення технологій.

1. Впровадження регуляторних реформ.

Цифровому сектору потрібні регуляторні реформи, щоб повністю реалізувати свій потенціал. Українська влада вже вжила заходів для узаконення та удосконалення, щоб дозволити використовувати найсучасніші технології та збільшити стійкість країни. Наприклад, у березні 2022 року президент Зеленський підписав закон про хмарні сервіси, дозволивши українському уряду отримати користь від хмарної ІТ-інфраструктури та послуг. Один із ранніх уроків війни полягав в чіткому обмеженні вимог до локалізації даних, які були встановлені цим законом. Закон дозволяє державним установам використовувати хмарні сервіси, що зменшує ризики корупції, скорочує витрати та запроваджує принцип «спочатку хмара» для передачі державних послуг до хмари. Такі регуляторні реформи забезпечать вільний потік даних, щоб уможливити дискурс і встановити чіткі, надійні правові межі для компаній.

2. Реконструкція фізичної інфраструктури.

Через війну захоплено ворогом або знищено 4 тис. телекомунікаційних станцій, 60 тис.км інтернет-ліній, 18 телерадіостанцій, трансляційні антени доступ до Інтернету впав на 16 відсотків, хоча Україна вже мала реконструйованих 1232 станції зв'язку. Високошвидкісне широкоплатформне підключення є необхідним для відбудови. Інфраструктуру можна модернізувати шляхом додавання датчиків, підтримки цих датчиків хмарними обчис-

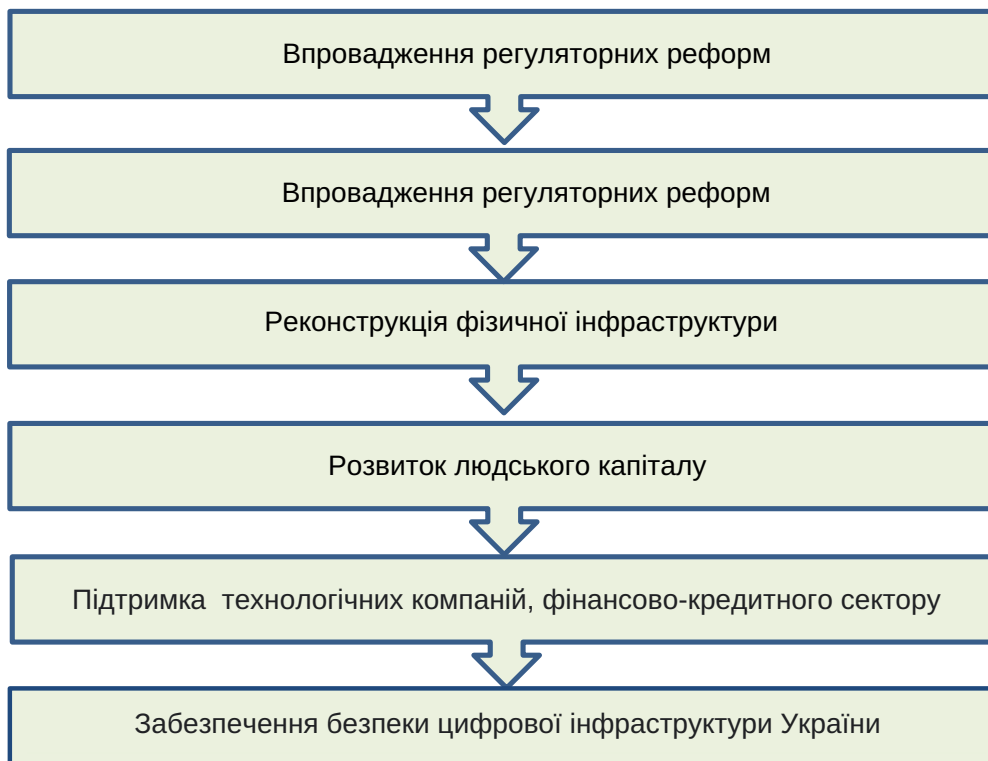

Рис. 1. Найважливіші кроки післявоєнного відновлення економіки України як основи реалізації інноваційно-інвестиційного потенціалу

леннями та розгортання штучного інтелекту (AI), щоб діяти на основі зворотного зв'язку датчиків, можливо, обігнавши інші країни та посиленню розвитку четвертої промислової революції в Україні. Це підключення до Інтернету буде необхідним як для малого, так і для великого бізнесу. А стійкість бізнесу можлива шляхом доступу до необхідних онлайн-платформ.

3. Розвиток людського капіталу.

Цифрове навчання та освіта будуть ключовою частиною розвитку людського капіталу, основою реалізації трудового потенціалу, особливо літніх працівників та незахищених верств населення. Ця підготовка, яка вже проводиться під час війни, стане критично важливою частиною вирішення проблем високого рівня безробіття, з яким зараз стикаються українці.

4. Підтримка технологічних компаній, фінансово-кредитного сектору. Підтримка українських технологічних компаній, забезпечення стабільності фінансово-кредитного сектору – важлива передумова для реалізації інноваційно-інвестиційного потенціалу. Є чотири основні способи підтримки українських технологічних компаній: по-перше, їм потрібна підтримка в Інтернеті. По-друге, вони потребують виведення за межі їхніх най-

ближчих спільнот і країн. По-третє, технологічні компанії повинні бути виведені на експортні ринки, щоб максимізувати зростання. Багато з цих інструментів підтримки вже існують, зокрема Digital Garage від Google, який допомагає компаніям отримати базові навички он-лайн, а також Market Finder, який допомагає компаніям знайти шляхи експорту своєї продукції. Нарешті, компаніям потрібен стабільний фінансово-кредитний сектор [14, с. 124], який охоплює весь спектр фінансування від інвесторів-ангелів до венчурного капіталу – для підтримки подальшого зростання українського технологічного сектору [15, с. 175].

5. Забезпечення безпеки цифрової інфраструктури України.

Україна повинна будувати свою комунікаційну інфраструктуру з орієнтиром на вступ до ЄС і НАТО. Вибір надійних постачальників обладнання дозволять обмінюватися інформацією з союзниками та сприяти створенню альянсів з Європейським Союзом і країнами «П'яти очей» (англ. Five Eyes, FVEY), а також полегшення торгівлі між ними. Крім того, застаріле програмне забезпечення та невиправлені вразливі місця є найбільшими ризиками кібербезпеки на сьогодні не лише в Україні, а й у всьому світі. Поки уряд намага-

ється розробити рішення для надання електронних послуг (наприклад, додаток Дія), кібербезпека залишається проблемою – як у проміжній, так і в довгостроковій перспективі. Підтримка українського уряду організацій є оновлення своїх систем до найсучасніших хмарних рішень для негайної оборони та довгострокової реконструкції країни. Мікрофінансові організації також повинні підтримувати «infratech», інтегруючи цифрові інструменти в інфраструктурні проекти, такі як видобуток корисних копалин, сільське господарство, енергетика, транспорт і виробництво.

В Україні вже зараз потрібно почати окреслювати бачення розвитку ключових сфер національної економіки. Так міністр цифрової трансформації Михайло Федоров презентував післявоєнний план діджиталізації України до 2030 року, який складається з чотирьох ключових цілей: трансформувати повністю всі урядові сервіси у сферу он-лайн, забезпечити майже все населення найкращою якістю Інтернету, надати мільйонам українців основи цифрових навичок та збільшити частку ІТ у валовому внутрішньому продукті країни. Зрозуміло, що в розпал війни українській сфері надання ІТ послуг важко розраховувати на прорив щодо збільшення попиту на замовлення. Так валютні обмеження, нестабільність військово-політичної ситуації об'єктивно негативно впливають навіть на можливість позитивної динаміки, а зростання частки доходу у сфері ІТ у економіці України швидше за все відбудеться через те, що спад у цьому секторі є меншим, аніж у інших. Асоціація ІТ Ukraine звернулась до влади с проханням сприяти вирішенню питань податкового резидентства та уникнення подвійного оподаткування з країнами ЄС для фізичних та юридичних осіб України. Наша країна, яка активно прямує до Євросоюзу, може задовольнити запит європейського та світового бізнесу на якісні послуги та роботи, але через війну дійсно існує певний перелік ризиків, які в Україні треба обговорювати та оперативно знаходити рішення.

На сьогодні загальні тенденції європейської політики по відношенню до України відмічаються швидким економічним та суспільно-політичним розвитком в передумовах цифрової трансформації. Про нові світові тренди, що несуть сучасні інформаційно-комунікаційні технології як Cloud computing, Remote & mobile access, Cloud computing, Big data та інші говорять в світі та в Україні давно. В Берліні відбулись перші конкурси

інноваторів та перші експортні заходи давно, в 2017 році в Україні вийшов окремий сайт "Індустрія 4.0". Імовірно, нові тренди діджиталізації стали трендами 4.0. Цифровізація суспільства та економіки стала одним із пріоритетних завдань політики України, а також зосередила увагу основних стейкхолдерів з боку ЄС і країн Східного партнерства. Політика Східного партнерства до 2025 року окреслює довгострокові цілі, які спрямовані на інші пріоритети, такі як стійкість до рішень проблем, зростання розвитку та забезпечення сприятливих результатів для суспільства, одна з яких є цифрова трансформація. Підтримка цифрової трансформації є однією з п'яти цілей політики, які були виділені в довгострокові цілі Європейською Комісією на період після 2020 року, що була опублікована 18 березня 2020 року [16].

Відповідно до нових пріоритетів політики східного партнерства, цифровізація країн-партнерів ЄС буде сприяти збільшенню розвитку економіки та добробуту населення та продовжить отримувати кошти на цю програму і підтримуватиме розширення високо-інноваційних цифрових стартапів в регіоні, сприятиме їх кіберстійкості. 22 травня 2019 року ЄС офіційно розпочав в Україні програму «EU4Digital: підтримка суспільства та цифрової економіки у Східному партнерстві», яка націлена розширити переваги Єдиного цифрового ринку ЄС для України та країн-партнерів з метою утворення нових робочих місць, покращення життя суспільства, допомоги бізнесу, розвитку економіки. Цифровізація економіки та суспільства виражається в наданні інтегрованих онлайн-послуг для суспільства, підприємств та державних адміністрацій. Шість мереж-кореспондентів EU4Digital з держав-членів ЄС та країн-партнерів є відповідальними за конкретні сфери політики та створені для обміну досвідом серед східних партнерів та з ЄС, сприяють розробці проєктів і дорожніх карт, спрямованих на поліпшення життя суспільства та бізнесу. Відповідно до норм ЄС програма EU4Digital: програма (2019–2022 рр.), що просувала головні області цифровізації. EU4Digital: проєкт, який фінансується Світовим банком для підтримки країн-партнерів ЄС, проєкт «Кібербезпека – СХІД», який направлений на кібербезпеку до використання цифрових послуг, EaPConnect (з'єднання дослідницьких і освітніх спільнот).

В 2023 році Міністерством цифровізації було оголошено, що ЄС надає 17,4 млн на цифровізацію і розпочинає проєкт «Цифрова

трансформація для України» (DT4UA). Україна разом з академією електронного управління Естонії буде працювати над спільним проектом. 20 березня 2023 року Україна підписала угоду з Великою Британією про цифрову торгівлю. З її допомогою буде надано можливість українським ІТ компаніям розвиватися та посилить інвестиційне партнерство. Умови ЄС в рамках програми EU4Digital, вимагають уваги від владних інституцій та інших стейкхолдерів щодо конкретних дій для цифровізації України. В липні 2022 року в Лугано на конференції Україна представила план відновлення країни, розрахований на 10 років. Його мета – до 2032 року здійснити перехід від перехідної економіки до економіки, що розвивається. На сьогодні створено Advantage Ukraine – економічну електронну платформу. В українську економіку залучено 500 іноземних інвесторів з 10-ти галузей економіки. В 2022 році партнерами України стали Польща, США, Німеччина, Китай, Ірландія, Нідерланди, Італія, Франція, Чехія, Канада.

До цифрових трансформацій України належать законодавство про телекомунікації та цифрову економіку, розвиток (e-Trade) – електронної торгівлі, (e-Trust) – електронного захисту та (Cybersecurity) – кібербезпеки. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій за фінансової підтримки Європейського Союзу реалізував проект “Підтримка діяльності Української національної платформи Форуму громадянського суспільства СхП у 2021–2023 рр.”.

В Україні на сьогодні швидко розвиваються е-послуги та електронна ідентифікація (розпочала роботу Інтегрована система електронної ідентифікації, починає застосовуватись технологія SmartID, розпочато процес оптимізації електронних реєстрів даних), що значно посилило міжнародну співпрацю в цих сферах. За підтримки проекту EU4Digital Україну запрошено до участі в нових проектах по створенню транскордонних систем електронного підпису (транскордонне визнання електронних підписів та засобів електронної ідентифікації). Однією з ініціатив українського уряду є запровадження «електронного резидентства», що має потенціал до подальшої гармонізації систем електронної торгівлі між Україною та ЄС. Це надасть змогу нерезидентам засновувати бізнес в Україні дистанційно.

До найбільш актуальних проблем цифрового розвитку України на даний момент відноситься: наявність значних прогалів в географії покриття території України можли-

востями доступу до мережі Інтернет, необхідність посилення активності у розвитку цифрових навичок всіх категорій громадян та секторів економіки, затягування прийняття Закону України «Про електронні комунікації», брак офіційно затверджених стратегічних документів у сфері цифрового розвитку, прогалини в системі кібербезпеки та захисту персональних даних у мережі Інтернет, низьку якість досліджень в системі вищих навчальних закладів та науково-дослідних інститутів, недостатню підтримку цифрової трансформації бізнесу. За останні півтора року уряд України значно посилив інституційні важелі розвитку національного цифрового ринку та здійснення цифрових трансформацій в економіці та суспільстві. Із середини 2019 року ключовими формульовачами політики та суб'єктами прийняття рішень у сфері цифрової трансформації в Україні є Комітет з питань цифрової трансформації Верховної ради України та Міністерство цифрової трансформації України. Комітет з питань цифрової трансформації виконує законотворчу функцію, тоді як Міністерство цифрової трансформації є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сферах: цифровізації; цифрового розвитку; цифрової економіки; цифрових інновацій; електронного урядування та електронної демократії; розвитку інформаційного суспільства, інформатизації; розвитку цифрових навичок та цифрових прав громадян; відкритих даних; розвитку національних електронних інформаційних ресурсів та інтероперабельності; розвитку інфраструктури широкопasmового доступу до Інтернету та телекомунікацій; електронної комерції та бізнесу; надання електронних та адміністративних послуг; електронних довірчих послуг та електронної ідентифікації; розвитку ІТ-індустрії. Протягом 2020 року була створена одна з найбільш важливих передумов для синхронізації роботи органів виконавчої влади в процесі цифрової трансформації України – у всіх міністерствах були призначені заступники міністрів з питань цифрового розвитку (CDTO), на яких покладено відповідальність у просуванні цифровізації конкретних галузей та сфер. Крім того розпочато процес призначення заступників керівників регіональних та місцевих органів влади з питань цифровізації, які будуть забезпечувати пряму комунікацію з профільним міністерством.

Розподіл інформації за темами цифрового розвитку (рис. 2) показує, що найбільша увага

з боку Мінцифри з моменту його створення приділялася таким напрямам, як «Електронне врядування» (20% публікацій), «Цифрові навички» (18,7% публікацій) та «Інновації, ІКТ та стартапи» (10,4 % публікацій). Водночас результати аналізу показують, що найменша увага приділялася таким темам, як «Відкриті дані» (1,7% публікацій), «Кібербезпека» (2,4% публікацій), «Електронна торгівля та віртуальні активи» (3,6% публікацій). Розподіл публікацій на веб-сторінці Мінцифри за характером інформації в контексті результативності діяльності міністерства за темами цифрового розвитку показує, що до п'ятірки найбільш результативних сфер діяльності, до якої мало відношення міністерство, входять «Телекомунікаційні послуги та цифрова інфраструктура», «Електронне врядування», «Електронні довірчі послуги та електронна ідентифікація», «Цифрові навички», «Електронна охорона здоров'я». При цьому найбільшу активність серед перелічених тематичних напрямів було помічено у сферах

електронного врядування та розвитку цифрових навичок.

Отже, аналіз активності Міністерства цифрової трансформації показує, що в полі зору даного органу влади існують сфери, які потребують більшої уваги, якщо мова йде про комплексний розвиток вітчизняного цифрового ринку. Зокрема, напрями кібербезпеки та електронної торгівлі мають набути більшої пріоритетності, оскільки вони є одними з ключових на шляху гармонізації цифрового ринку України з Єдиним цифровим ринком ЄС.

Висновки. Модернізація національної економіки на основі процесів цифровізації сприятиме реалізації інноваційно-інвестиційного потенціалу, допоможе перебудувати українське суспільство, яке є більш інклюзивним, більш підзвітним і краще підготовленим до майбутнього. Економіка України стоїть на роздоріжжі. До війни було два господарства: одне що представляло спадщину держпідприємств, олігархів і корумпованих зацікавлених осіб, а інший – новий, орієнтований

**Рис. 2. Розподіл інформації на офіційній веб-сторінці
Міністерства цифрової трансформації України за темами цифрового розвитку**

на Захід, очолюваний новаторськими, добре освіченими підприємцями. Щоб забезпечити економічну трансформацію, Україна має подвоїти останнє, створивши рівні умови та здійснивши реформи, які покінчать з колишнім. Україна має провести низку політичних

реформ, а партнери України – США, та інші країни G7, Європейський Союз – взяти на себе зобов'язання щодо багаторічного процесу надання фінансової підтримки, яка дозволить цій економічній трансформації відбутися.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Штань М. В. Глобалізаційний вимір економічної політики держави. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 2. С. 95–99.
2. Скрипниченко М. І. Макроекономічні оцінки і прогнози повоєнного відновлення економіки України. *Економічна теорія*. 2022. № 2. С. 29–43.
3. Шелудько Е. І., Завгородня М. Ю. Зміна напрямів державної політики в стратегуванні промислового розвитку у повоєнний період. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Боголібські читання», 16 вересня 2022 р. Переяслав : Університет Григорія Сковороди в Переяславі. С. 52–55.
4. Гуторова О. О., Купріянова Т. В. Державна політика формування інноваційно-інвестиційного потенціалу розвитку національної економіки. Міжнародна науково-практична конференція «Глобалізація та розвиток інноваційних систем: тенденції, виклики, перспективи», 03–04 листопада 2022 р. Харків : Державний біотехнологічний університет. С. 107–109.
5. Кичко І. І., Савченко В. Ф. Стратегічні орієнтири інвестиційно-інноваційного розвитку в Україні. Здобутки і проблеми євроінтеграційних зрушень в Україні на сучасному етапі: монографія / за заг. ред. В. Ф. Савченка, Л. М. Мекшун. Чернігів : ЧНТУ, 2018. 328 с. С. 8–29.
6. Іляш О. І., Смоляр Л. Г., Дученко М. М., Джадан І. М. Стратегічні пріоритети державної політики стимулювання промислово-технологічного розвитку національної економіки України на засадах маркетингу в цілях забезпечення економічної безпеки. *Проблеми економіки*. 2022. № 1. С. 41–50.
7. Онешко С. В. Методологічні засади формування моделі реалізації промислової політики України в контексті підвищення економічного потенціалу. *Економіка та держава*. 2021. № 12. С. 70–77.
8. Шульц С. Л., Луцків О. М. Структурно-технологічні зрушення в економіці регіонів у контексті перспектив розвитку смарт-спеціалізації. *Регіональна економіка*. 2021. № 2. С. 15–26.
9. Олешко А. А., Шацька З. Я., Ровнягін О. В. Smart-спеціалізація України в перспективі післявоєнного відновлення економіки. *Ефективна економіка*. 2022. № 5. DOI: 10.32702/2307-2105-2022.5.9
10. Струтинська І., Панюс Н. Перспективи цифрової трансформації в Україні – ELARTU. Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна 2022. С. 65–67.
11. Shynkaruk L., Ivanchenkova L., Kychko I., Kartashova O., Melnyk Y., Ovcharenko T. Managing the economy's investment attractiveness of the state as a component of international business development. *International Journal of Management (IJM)*. 2020. May 2020, pp. 240–251. URL: <http://www.iaeme.com/ijm/issues.asp?JType=IJM&VType=11&IType=5>.
12. Conor M. Savoy, Janina Staguhn. Enabling an Economic Transformation of Ukraine. Recovery, Reconstruction, and Modernization. A Report of the CSIS Ukraine Economic Reconstruction Commission. CSIS/ Center for strategic international studies. 2023. 40 p.
13. Цифровий фронт: як війна змінила ІТ-індустрію в Україні. URL: <https://www.unian.ua/techno/viyuna-cifroviy-front-yak-viyuna-zminila-it-industriyu-v-ukrajini-11872977.html>.
14. Кичко І. І., Шаркаді Н. В. Захист депозитів населення. *Фінанси України*. 2006. № 2. С. 122–127.
15. Кичко І. І. Перспективи реалізації моделі венчурного інвестування в Україні. *Проблеми і перспективи економіки і управління*. 2016. № 3(7). С. 171–177.
16. Цифрові трансформації в Україні: чи відповідають вітчизняні інституційні умови зовнішнім викликам та європейському порядку денному? URL: http://eap-csf.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/Research_DT_PF_WG2_ua-1.pdf.

REFERENCES:

1. Shtan' M. V. (2022) Hlobalizatsiynny vymir ekonomichnoyi polityky derzhavy [Globalization dimension of the economic policy of the state] *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*. № 2. P. 95–99.
2. Skrypnychenko M. I. (2022) Makroekonomichni otsinky i prohnozy povoyennoho vidnovlennya ekonomiky Ukrayiny [Macroeconomic estimates and forecasts of the post-war recovery of the economy of Ukraine] *Ekonomichna teoriya*. № 2. P. 29–43.

3. Shelud'ko E. I., Zavorodnya M. Yu. (2022) Zmina napryamiv derzhavnoyi polityky v stratehuvanni promyslovoho rozvytku u povoyennyi period [Changing directions of state policy in strategizing industrial development in the post-war period]. *Materialy II Mizhnarodnoyi naukovopraktychnoyi konferentsiyi «Boholibs'ki chytannya»*, Pereiaslav: Universytet Hryhoriya Skovorody v Pereiaslavi, pp. 52–55. [in Ukrainian]
4. Hutorova O.O., Kupriyanova T.V. (2022) Derzhavna polityka formuvannya innovatsiyno-investytsiynoho potentsialu rozvytku natsionalnoyi ekonomiky [State policy of formation of innovation and investment potential of development of national economy]. *Mizhnarodna naukovopraktychna konferentsiya «Hlobalizatsiya ta rozvytok innovatsiynykh system: tendentsiyi, vyklyky, perspektyvy»*. Kharkiv: Derzhavnyy biotekhnolohichnyy universytet, pp. 107–109. [in Ukrainian]
5. Kychko I. I., Savchenko V. F. (2018) Stratehichni oriyentiry investytsiyno-innovatsiynoho rozvytku v Ukrayini. Zdobutky i problemy yevrointehratsiynykh zrushen' v Ukrayini na suchasnomu etapi [Strategic orientations of investment and innovation development in Ukraine. Achievements and problems of European integration shifts in Ukraine at the current stage]: monohrafiya [a monograph] za zah. red. V. F. Savchenka, L. M. Mekshun. Chernihiv: CHNTU. 328 p. P. 8–29. [in Ukrainian]
6. Yilyash O. Yi., Smolyar L. H., Duchenko M. M., Dzhadan Yi. M. (2022) Stratehichni priority derzhavnoyi polityky stymulyuvannya promyslovo-tekhnologichnoho rozvytku natsionalnoyi ekonomiky Ukrayiny na zasadakh marketynhu v tsilyakh zabezpechennya ekonomichnoyi bezpeky [Strategic priorities of the state policy of stimulating industrial and technological development of the national economy of Ukraine on the basis of marketing in order to ensure economic security]. *Problemy ekonomiky*, vol. 1, pp. 41–50. [in Ukrainian]
7. Oneshko S. V. (2021) Metodolohichni zasady formuvannya modeli realizatsiyi promyslovyi polityky Ukrayini v konteksti pidvyshchennya ekonomichnoho potentsialu [Methodological bases of formation of the model of implementation of industrial policy to Ukraine in the context of increasing economic potential]. *Ekonomika ta derzhava*, vol. 12, pp. 70–77. [in Ukrainian]
8. Shults S. L., Lutskiv O. M. (2021) Strukturno-tekhnologichni zrushennya v ekonomitsi rehioniv u konteksti perspektyv rozvytku smart-spetsializatsiyi [Structural and technological shifts in the economy of regions in the context of the prospects for the development of smart specialization]. *Rehionalna ekonomika*, vol. 2, pp. 15–26. [in Ukrainian]
9. Oleshko A. A., Shatska Z. Ya., Rovnyahin O. V. (2022) Smart-spetsializatsiya Ukrayiny v perspektyvi pislyavoiennoho vidnovlennya ekonomiky [Smart specialization of Ukraine in the future of post-war recovery of the economy]. *Efektivna ekonomika*, vol. 5. [in Ukrainian]
10. Strutyns'ka I., Panyus N. (2022) Perspektyvy tsyfrovoyi transformatsiyi v Ukrayini – ELARTU. [Perspectives of digital transformation in Ukraine – ELARTU] Ternopil's'kyi natsional'nyy tekhnichnyy universytet imeni Ivana Pulyuya, Ukrayina, pp. 65–67.
11. Shynkaruk L., Ivanchenkova L., Kychko I., Kartashova O., Melnyk Y., Ovcharenko T. (2020) Upravlinnya investytsiynoyu pryvabyvistyu ekonomiky derzhavy yak skladova rozvytku mizhnarodnoho biznesu. Mizhnarodnyy zhurnal menedzhmentu (IJM). [Managing the economy's investment attractiveness of the state as a component of international business development]. [International Journal of Management (IJM)]. May 2020, pp. 240–251. URL: <http://www.iaeme.com/ijm/issues.asp?JType=IJM&VType=11&IType=5>.
12. Conon M. Savoy, Janina Staguhn. (2023) Zabezpechennya ekonomichnoyi transformatsiyi Ukrayiny. Vidnovlennya, rekonstruktsiya ta modernizatsiya [Enabling an Economic Transformation of Ukraine. Recovery, Reconstruction, and Modernization] Zvit Komisiyi z vidbudovy ekonomiky Ukrayiny CSIS. CSIS/ Tsentri stratehichnykh mizhnarodnykh doslidzhen [A Report of the CSIS Ukraine Economic Reconstruction Commission. CSIS/ Center for strategic international studies]. January 2023, 40 p.
13. Tsyfrovyy front: yak viyna zminyla IT-industriyu v Ukrayini. Available at: <https://www.unian.ua/techno/viynacifrovyy-front-yak-viyna-zminila-it-industriyu-v-ukrajini-11872977.html>.
14. Kychko I. I., Sharkadi N. V. (2006) Zakhyst depozytiv naseleennya [Protection of public deposits] *Finansy Ukrayiny*, № 2, pp. 122–127.
15. Kychko I. I. (2016) Perspektyvy realizatsiyi modeli venchurnoho investuvannya v Ukrayini [Prospects for the implementation of the venture investment model in Ukraine]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky i upravlinnya*, № 3(7), pp. 171–177.
16. Tsyfrovi transformatsiyi v Ukrayini: chy vidpovidayut' vitchyznyani instytutsiyni umovy zovnishnim vyklykam ta yevropeys'komu poriyadku dennomu? Available at: http://eap-csf.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/Research_DT_PF_WG2_ua-1.pdf.